

Čís. 4508.

Dopravní řád železniční.

Povolení býv. c. a k. ministerstva války k průvozu a dopravě válečného kontrabandu (min. nař. ze dne 10. března 1916, čís. 66 ř. zák.) pozbylo státním převratem pro území Čs. republiky účinnosti. Dráze bylo se v tomto případě zachováti podle Šu 74 žel. dopr. ř.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1924, Rv I 1580/24.)

Žalující berlínská firma koupila v září 1918 od kovové ústředny ve Vídni několik vagonů hutního olova. Při dopravě byly v listopadu 1918 čtyři vagony v Praze československou dráhou zabaveny. Žalobě na dráhu o náhradu škody o b a n i ž š í s o u d y vyhověly, N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudek odvolacího soudu a vrátil mu věc, by ji znovu projednal a rozhodl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Ve věci samé dlužno předem zdůrazniti, že se žaluje jen ze smlouvy nákladní a že důsledně odvozuje žalující strana svou aktivní legitimaci jenom z postupu práva odesílatelova a pasivní legitimaci žalované strany z Šu 100(2) žel. dopr. ř. Tento právní důvod žaloby nevyžaduje, by žalující strana utrpěla škodu, neb aby se žalovaná strana na její účet obohatila, žalující strana toho také netvrdí, naopak z předložených účtů plyne, že si kupní cenu za nedošlé vagony při placení strhla, takže sama škody netrpí. Řeší-li se spor s hlediska nákladní smlouvy, jest zřejmě bezdůvodnou především námitka zabavení zásilky Národním výborem. Takové zabavení sprostovalo by sice dráhu ručení jako vyšší moc dle Šu 84 žel. dopr. ř., musilo by však býti prokázáno. Podle skutkových zjištění nižších soudů nenařídil Národní výbor ani zabavení hutního olova vůbec, ani zvláště zabavení zásilky, jež jest předmětem sporu. Pouhá skutečnost, že chef generálního ředitelství československých drah byl sám také členem Národního výboru, nestačí, by svémocnému postupu náměstka přednosty u dopravního úřadu, jenž sporné vagony zadržel, a příkazu generálního ředitelství státních drah, by zadržené vagony byly odvedeny do jednotlivých skladišť materiálu státních drah, vtiskla povahu výkonu výsostních práv státních. Obojí postup lze posuzovati jediné s hlediska ujednané nákladní smlouvy, a tu byl nesprávný. Přisvědčiti sluší dovolání, že průvoz olova byl podle min. nařízení ze dne 10. března 1916, čís. 66 ř. zák. zakázán, a že povolení, udělené bývalým ministerstvem války, pozbylo převratem ohledně československého státu platnosti. Tím se však nákladní smlouva nestala, jak míní dovolání, nicotnou dle §§ 878 a 879 obč. zák., nýbrž pouze nespornitelnou dle Šu 1447 obč. zák. Žalovaná státní dráha nenabyla tím práva si přepravované olovo prostě přivlastniti, její povinnosti vůči odesílateli bylo postupovati podle Šu 74 žel. dopr. ř. o dopravních překážkách a chrániti odesílatelovy zájmy.